

SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA: PAMPIRI YA II
SETSWANA FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: 2½ Diura

Maduo: 100

ELA TLHOKO

1. Pampiri e e na le ditsebe di le 4. Tsweetswee netefatsa gore pampiri ya gago e feletse.
 2. Pampiri e e na le dikarolo di le PEDI:

KAROLO A: Dikwalo tsa Padi (60)
KAROLO B: Dikwalo tsa Tirisano (40)
 3. Araba dipotso di le THARO.
 4. Araba dipotso tsotlhe ka Setswana, o dirisa tshwaraganyo le kgaoganyo ya mafoko, mopeleto le mareo a a kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.
 5. Botswerere mo kwalong, peong ya mabaka le mo thulaganyong ya dintlha, bo tla go tswela molemo.
 6. Botlhaswa le mokwalo o o sa buisegeng di tla go jela maduo.
 7. Dipelothuto tsa bobedi, boraro le bone: **Go buisa le go lebelela/bogela; go kwala le go tlhagisa; ga mmogo le tirisano ya puo.**
-

KAROLO YA A DIKWALO TSA PADI**POTSO 1 DIKWALO****Araba dipotso tsotlhe.****PADI: NTLHOMOLE MMUTLWA – O. M. LOBELO**

1.1 Buisa temana e e latelang morago o arabe dipotso:

Matsetseleko o ne a fiwa dilwana tsa go tlhapa, mme a ithobuetsa mo metsing a tlhapa. Segonyamatlho o ne a mo adima baki ya gagwe ya bogologolo, gore a tsene a lebega sentle kwa meepong, kwa a neng a ya go batla tiro gone. Baki ya teng e ne e kete ke ya maburu a dipitse, e ne e le telele kwa morago, mo mmeleng e tshwana le sephikga sa moruti wa sione. Moragonyana ba ne ba tsena mo sejanageng sa ga Segonyamatlho, mme ba wela tsela. Segonyamatlho o ne a fitlha a sia Matsetseleko mo meepong ya Madibeng, mo tseleng e e yang Morolahutshe. A boa a laela Matsetseleko gore e re a fetsa mekgaphe ya gagwe ya go batla tiro, a boele kwa lelapeng la gagwe, o tla boa a mo naya boroko gape bosigo joo. Matsetseleko o ne a leboga, mme a nesetsa mafoko ao otlhe pula.

- 1.1.1 Matsetseleko ke mosimane wa kwa kae? (1)
- 1.1.2 Bana ba ga Segonyamatlho ke bomang? (2)
- 1.1.3 Matsetseleko le Segonyamatlho ba amana jang? Tlhalosa ka boripana. (3)
- 1.1.4 Ka dintlha di le pedi, neela semelo sa ga Matsetseleko, o bo tshegetse ka lebaka go tswa mo pading. (4)
- 1.1.5 Tlhalosa lebaka le le dirileng gore Matsetseleko a tshabe kwa gae. (2)
- 1.1.6 Fa o ne o le mosadi wa Segonyamatlho o ne o ka ikutlwa jang monna wa gago a tla le motho yo le sa mo itseng mo lelapeng e bile a sa go rerisa? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (3)

[15]

1.2 Mmaagwe Matsetseleko o bone go le matshwanedi go isa Matsetseleko kwa phuphung ya rraagwe ka a fitlhilwe a seyo.

Ka dintlha di le LESOME, tlhalosa ditiragalo tsotlhe tse di diragetseng ka letsatsi leo, go simolola fa Kelogile le Matsetseleko ba tswa kwa gae mo mosong go fitlha ba tloga kwa dinaong tsa phuphu ya ga Kgori ba boela gae.

[10]

- 1.3 Buisa nopollo e e fa tlase, mme morago o neele ditiragalo tsotlhe tsa letsatsi la go tlhomiwa ga Matsetseleko jaaka rratoropo go fitlha fa a amogela molaetsa go tswa go Segonyamatlho a mo akgola mo maemong a gagwe a go nna rratoropo. Tlhalosa ka dintlha di le LESOMETLHANO fela.

"Mma, ntho ya me ke utlwa e kete e fodile, tota le matsadi a yona a nyeletse mme lobadi lona, ga lo na go nyelela. Seo, ga se kitla se nyeletsa boitumelo jo bo mo pelong ya me. Ke tsaya gore ke dirile bontlhabongwe jwa se ke neng ke ikaeletse go se dira fa ke tla ke ntse ke gola. Ke eletsa gore, e kete rre a kabo a sa ntse a tshela go bona se ke neng ke se lora se diragetse." Matsetseleko o ne a digela jalo ka mowa o o edileng e le tota. Kelogile o ne a mo reeditse ka tlhoafalo, a ntse a loga phate ya mebalabala, a dira jalo go neela Palesa yo o neng a le mo matsatsing a go belega fa gautshwane.

Go ne go tlotse go le moletlo o mogolo kwa Phiritshweu, motho mongwe a bo a re, meletlo ya Phiritshweu ga e fele, mme karabo ya nna gore, morafe o o ratang meletlo, o bontsha tlhabologo, kagiso le kutlwano.

[15]

- 1.4

Segonyamatlho o ne a pateletsa Matsetseleko go reka sejanaga, a re monna wa maemo a ga Matsetseleko ga a tshwanela go tsamaya ka bese go ya tirong. Matsetseleko o ne a tshegatshega fela, go bontsha fa moeka e ne e le ngame tota. Kwa bofelong, o ne a reka mmotokara o Segonyamatlho a neng a o dirisa wa pele, jaanong a simolola go bonala gore o ya kae mo botshelong.

Ka dintlha di le MASOME-A-MABEDI, tlhalosa gore Rre Segonyamatlho o thusitse Matsetseleko jang mo botshelong jwa gagwe, go simolola fa Matsetseleko a goroga kwa Kgaladi, go fitlha a bona tiro le go nna rrateropo wa Tswaing. O ntshe le dithotloetso tseo a di mo neileng mo botshelong.

[20]

60 maduo

KAROLO B DIKWALO TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba potso e le NNGWE FELA ya dipotso tse di latelang, e leng 2.1 **kgotsa** 2.2. Karabo ya gago e felele fela mo tsebeng e le nngwe, ke gore boleele jwa **mafoko a le 150–200** fela.

2.1 LEKWALO LA SEMMUSO

Kgaogo ya motlakase e e diragalang kgapetsakgapetsa le ka dinako tse di seyong mo lenaaneng ke tlhobaboroko mo nageng ya rona ya Aforikaborwa. Jaaka moagi yo o tshwenyegileng ka se, kwalelela molaodi wa setheo sa Eskom lekwalo go tlhagisa ngongorego ya gago ka kgaogo e, o bo o mo neele dikgakololo gore go ka tokafadiwa maemo a jang.

[30]**KGOTSA****2.2 LEKWALO LA BOTSALANO**

Sekolo sa lona se rulagantse moletlo wa motantsho wa barutwana ba marematlou ba ngwaga ono wa 2023. Kwalela tsala ya gago lekwalo o mo itsise dithulaganyo tsotlhe tsa moletlo oo.

[30]**POTSO 3 DIKWALO TSE DIKHUTSHWANE**

Sekolo sa lona se tllile go tshwara dikgaisano tsa metshameko e e farologaneng. Thala **pampitshana ya tshedimosetso** e mo go yona o itsiseng morafe ka ga dikgaisano tse.

Boleele jwa sekwalwa sa gago bo akaretsa kagego e ka nna matseno, mmele le bokhutlo, bo nne **mafoko a a magareng ga 120–150**.

[10]

40 maduo

Maduo otlhe: 100